

De **V**ereniging voor **W**eer- en **S**terrenkunde Noord-Drenthe is een door de NVWS erkende, zelfstandige vereniging die als doel heeft om beoefening van amateur weer- en sterrenkunde in de regio te bevorderen.

De vereniging bestaat sinds 1948.

Het verenigingsjaar van de VWS Noord-Drenthe begint in september en wordt in mei/juni afgesloten. Er worden per jaar een tiental bijeenkomsten georganiseerd die bestaan uit lezingen door beroepsastronomen, amateurs van andere afdelingen en eigen leden.

Deze bijeenkomsten vinden normaal gesproken plaats op de locatie: Het Theehuisje, naast het Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2 in Assen. Maar in deze coronatijd gaan we waarschijnlijk naar het hoofgebouw. Informatie daarover volgt nog.

Verder zijn er waarneemavonden in "het veld" of bij sterrenwachten van leden.

De vereniging beschikt over een Bulletinboard, oftewel Forum, op Internet. Hierop kan onderling, interactief gecommuniceerd worden; foto's kunnen geplaatst worden, vragen kunnen gesteld worden en ook informatie over activiteiten wordt hier gegeven.

Website: www.vwsnoorddrenthe.nl

Forum: www.vwsnoorddrenthe.nl/forum

De contributie bedraagt € 30,00 per jaar, te voldoen in december/januari 2021/2022
Contributiebetaling via rek.nr. NL23 INGB 0003 6799 80 t.n.v. PNM V
WEER/STERREK NRD DRENTHE

Het bestuur bestaat uit de volgende leden:

Voorzitter	Gerard van den Braak	pollux@sterrenwacht.eu
Penningmeester	Jan Willem Spee	J.W.Spee@hetnet.nl
Secretaris	Ria Danes	ria@dodsoft.nl
Bestuurslid	Jaap van der Wal	jaapvanderwal@home.nl

Programma:

<i>Datum</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Spreker</i>
24 September 2021	Zonnewijzer, een astronomisch instrument?	Gerard van den Braak
22 Oktober 2021	Nieuwste resultaten New Horizons	Marlies van de Weijngart
30 Oktober 2021	Nacht van de Nacht voor publiek	Vanwege de maatregelen rondom het coronavirus gaat voor onze vereniging de publieksactiviteit Nacht van de Nacht <u>voorsnog niet</u> door!

<i>Datum</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Spreker</i>
19 November 2021	Bouw van mijn sterrenwacht	Tim Schuurman
17 December 2021	Was de ster van Bethlehem dan toch echt?	Dr. P. Barthel (RUG)
21 Januari 2022	De Nederlandse bijdrage aan ALMA	Ir. J. Adema (RUG)
18 Februari 2022	Sterrenstelsels in het vroege heelal	Phd. S. van Mierlo (RUG)
11 en 12 Maart 2022	Onder voorbehoud m.b.t. Covid 19 Vrijdag: Landelijke sterrenkijkdagen Zaterdag: Landelijke sterrenkijkdagen	Landelijke sterrenkijkavonden aanvang 19:00 Locatie: - Het Duurzaamheidscentrum - Er is altijd een activiteit, bewolkt of niet. Bij bewolking is er alleen een binnenprogramma. - Binnenprogramma: o Er staan binnen telescopen opgesteld. Leden van de Vereniging voor Weer en Sterrenkunde leggen de werking daarvan uit. o Er worden gemaakte foto's, waarneemverslagen en tekeningen ten toon gesteld. o Planetariumpresentatie met als onderwerp 'de sterrenhemel van vandaag'. - Buitenprogramma bij helder weer: o Het binnen programma gaat dan ook door! o Telescopen worden opgesteld voor het Duurzaamheidscentrum. o Iedereen mag daar door kijken.
18 Maart 2022	ALV + na de pauze: Kleuren van dubbelsterren	Leden en Bob Hogeveen
15 April 2022	De theorie achter het visueel waarnemen	Jan van Gastel
13 Mei 2022	De vroegste sterren in de Melkweg	Dr. Else Starkenborg (RUG)
April/Mei 2022	Excursie Burgum en Eise Eisinga planetarium	Leden

Nieuws en actuele zaken:

De nieuwsbrief verschijnt 1x per jaar, aan het begin van elk seizoen. De nieuwsbrief is in het leven geroepen ter vervanging van het clubblad Scoopium, dat sinds 2008 niet meer uitgegeven wordt.

De nieuwsbrief bevat naast algemene informatie over de vereniging en het programma van het komende seizoen, actuele nieuwsonderwerpen en een Astrokalender met de belangwekkende hemelverschijnselen voor het lopende seizoen. Ook zijn er verschillende artikelen van onze leden over allerlei onderwerpen te lezen.

• **Leden**

De vereniging heeft 34 leden (peildatum augustus 2021).

Twee leden hebben opgezegd: dhr. M. Boom en dhr. G. Alting.

• **Bestuur**

Het bestuur is twee keer bijelkaar geweest om lopende zaken te bespreken en de zaken omtrent Wetgeving Bestuur en Toezicht Rechtspersonen te regelen.

De volgende ALV zal zijn op 18 maart 2022.

• **Van de ALV**

De ALV van maart 2021 is schriftelijk (mail) afgehandeld i.v.m. corona en daarin zijn de standaardzaken doorgenomen. De jaarverslagen en de begroting zijn goedgekeurd. De kascommissie is akkoord gegaan met de financiële boekhouding.

• **Excursie 2021**

De geplande excursie naar Burgum en het Eise Eisinga planetarium is vanwege Covid 19 niet doorgegaan.

• **Excursie 2022**

De vereniging hoopt dat de excursie die gepland stond voor 2021 in 2022 doorgang kan vinden.

• **Waarneemcommissie**

De waarneemcommissie (wcie) richt zich op een drietal zaken die spelen binnen onze vereniging:

- Het gezamenlijk houden van waarneemavonden/nachten.
We houden hiervoor geschikte avonden/nachten in de gaten die bij voorkeur in het weekeinde liggen en roepen bij geschikt weer en geschikt maanlicht (= bijna geen maanlicht) op om bijeen te komen op 1 van onze waarneemlocaties.
- Het attenderen op bijzondere hemelverschijnselen en eventueel het gezamenlijk bekijken daarvan. Denk aan zonsverduisteringen, maansverduisteringen, sterrenregens e.d., maar bijvoorbeeld ook de verschijning van een komeet die iedereen dan op eigen gelegenheid kan proberen waar te nemen.

- Het presenteren van waarneemprogramma's en bijhouden van webpagina's met resultaten daarvan.
Deels betreft dit algemeen bekende programma's zoals de Messierlijst en de H400-lijst, maar het kunnen ook zelf gecreëerde lijsten zijn die opgevoerd worden als waarneemprogramma. Op onze website zijn deze programma's (soms ook wel 'waarneemprojecten' genoemd) en de bijbehorende lijsten terug te vinden.

Samenstelling

De wcie bestaat uit Bob Hogeveen en Gerard van den Braak.

Waarneemprogramma – Object van de Maand

April vorig jaar zijn we gestart met het waarneemprogramma 'Object van de Maand'. Dit programma richt zich m.n. op de beginnende waarnemers binnen de club. Er worden zeer toegankelijke objecten geselecteerd die voor iedereen binnen bereik zijn en waarmee geoefend kan worden in het oriënteren aan de sterrenhemel. Maar meer ervaren waarnemers kunnen zeker ook meedoen. Het is aardig om bekende, makkelijke objecten weer eens goed te bekijken en er kunnen uitstapjes gemaakt worden naar nabije 'moeilijke' objecten. Dit laatste is zeker ook onderdeel van het programma, waarnemers worden aangemoedigd om zowel het object zelf als ook de nabije omgeving eens goed te bekijken!
Omdat we voor dit programma niet met een 'vaste' lijst werken nodigen we iedereen uit om ook zelf objecten voor te dragen. Heb je een goed idee voor een bepaalde maand, laat dat dan weten!

Waarneemacties

Door tegenvallende weersomstandigheden de afgelopen maanden is onze waarneemlocatie bij Gasteren niet meer zo goed bezocht als het vorige jaar. Wel met gunstig weer en erg geslaagd was de bijeenkomst voor de gedeeltelijke zonsverduistering op 10 juni. Enkele leden waren hiervoor naar Gasteren gekomen en hebben het schouwspel mooi kunnen zien en vastleggen. Een aantal andere leden hebben de verduistering op andere plekken waargenomen. Kijk op het forum voor de bijbehorende foto's en verslagen!

Voor de komende periode hopen we op meer mooie gelegenheden voor sessies en we zullen de hemel nauwlettend in de gaten houden!

De waarneemcommissie

• **Nacht van de Nacht**

Deze landelijke manifestatie valt dit seizoen op zaterdag 30 oktober. Onze vereniging zal aan deze landelijke activiteit dit jaar niet meedoen. Dit vanwege de maatregelen rond het coronavirus. Mocht de situatie hieromtrent veranderen dan zullen we alsnog deelnemen.

• **Landelijke activiteiten**

Landelijk worden diverse activiteiten georganiseerd, o.a. door KNVWS-werkgroepen, die voor leden van onze vereniging ook interessant kunnen zijn.. Kijk op activiteitenkalender van de KNVWS voor actuele en nadere informatie:

<https://www.knvws.nl/actueel/>

• **Astrokalender**

Alle bijzonderheden en gebeurtenissen van dit jaar en 2020 zijn te vinden op:

<http://hemel.waarnemen.com/astrokal/>

• **Clubnieuws**

Van de voorzitter

We hebben een vreemd seizoen achter de rug, astronomische activiteiten hebben we voornamelijk alleen moeten doen. Dat velen niet stil hebben gezeten getuigen de waarneemverslagen en foto's op het forum. Gelukkig gloort aan de horizon de mogelijkheid om samen weer wat te gaan ondernemen. Er ligt een prachtig programma en de donkere maanden staan voor de deur.

Het bestuur heeft zich in de zomertijd bezig (moeten) houden met de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen. Niet onze hobby, maar het hoort er nu eenmaal bij. Deze wet -WBTR- is 1 juli 2021 in werking getreden. In het kort handelt het over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het bestuur, de transparantie van besturen en verantwoording naar de leden.

Voor de dagelijkse gang van zaken heeft deze wet voor de leden geen consequenties. Het bestuur heeft wel wat aandachtspuntjes. Zo zal het bestuur transparanter moeten zijn en de agenda van de bestuursvergaderingen zal wat meer vaste(verplichte) agendapunten bevatten.

In de statuten staat dat we vijf bestuursleden dienen te hebben. Het vijfde bestuurslid is er niet, we hadden al moeite genoeg om er vier te vinden. Toch zal nu het vijfde lid er moeten komen.

In bijgaande stukken vindt u de statuten van onze vereniging en de uitwerking van de WBTR. Ga er even voor zitten en lees het. Het onderwerp zal agendapunt zijn voor algemene ledenvergadering in 2022.

Gerard van den Braak

2 Jaar Lid van KNVWS Noord Drenthe

Hallo allemaal, vorig jaar schreef ik een stukje in de nieuwsbrief dat ging over mijn ervaringen in, door en met de "Club". Velen weten inmiddels dat achter de schermnaam Alnilam, mijn persoontje schuil gaat ☺. Dit persoontje hoopt jullie allen gezond en wel terug te zien in September.

Inmiddels is het instrumentenbestand redelijk uitgebreid en aangepast. De MAK is verkocht en ook de EQ5. In de plaats daarvan zijn een SW StarTravel achro refractor 150/750 F5 (widefield) en een SW Evostar 120/1000 F8 refractor gekomen. Voor de EQ5 is inmiddels een EQ6R Pro in de plaats gekomen. De Newton staat nog steeds op StarSeeker IV maar gaat ook erg goed op de EQ6R Pro. Ook een Lodestar X2 volgcamera is er inmiddels! Gescoord op Te-Les-Koop!

En niet te vergeten een 60mm volgkijker. U fronst de wenkbrauwen zie ik, ja inderdaad, Zie hieronder... ☺

De vorige keer vertelde ik U dat ik niet zoveel belangstelling had om Astrofotografie te doen. Tja, niets veranderlijker dan de mens! Ik blijf uiteraard gewoon waarnemen dat is o.a. ook de reden waarom ik deze hobby ben begonnen. Ik heb inmiddels zoveel mooie fotos gezien dat ik steeds vaker begon te denken, dat is toch wel erg mooi! Nou een lang verhaal kort, veel gelezen en gesprekken met mijn "waarneem mentor" en inmiddels uiterst goede kennis, Bob, en zeker ook met Gerard, die prachtig kan vertellen en doceren over astrofotografie en over het hoe en wat en vooral het waarom! ☺. Hij legt het prima uit! Uiteindelijk heeft me dat doen besluiten om toch eens te kijken of dat ook iets voor mij zou zijn naast het waarnemen. De Evostar (ja die van Gerard!) word nu eigenlijk de lens van mijn Canon 600D (Rebel T 3i), en het hele spul word dan gedragen door de EQ6R Pro. De eerste experimenten met de montering zijn inmiddels gebeurd. Eerst goed de montering leren kennen, met zowel de handset alsook met de laptop. Dan de Canon er op en eens iets gaan proberen. Een planeet en dan rustig aan verder en dan met vallen en opstaan zien waar het eindigt.

Ik heb inmiddels wel een enorm respect voor al die medeclubleden die al die prachtige plaatjes op de site zetten. Zie nu pas wat daar allemaal bij komt kijken... Wellicht in een volgend deel meer over mijn eerste avonturen op het astro-fotografische pad. Wat ik geweldig blijf vinden zijn al die prachtige reacties van een ieder die leest over je nieuwe montering en meteen hulp en zelfs kleine dingen aanbiedt. (Dank Arie!! ☺). Geweldig was natuurlijk de Evostar die bij Gerard weg komt, compleet met een oud type (zwart) EQ montering.

Bij de gedeeltelijke zons-verduistering op 10 juni waren de gebruikelijke medeclubleden Ria, Bob er, ook Jaap vd Wal was er. Ook een kennis van Bob kwam nog even langs. Was leuk en mooi. Ook goed weer eens een paar clubleden te zien!!

Op 17 juli zijn Bob en ik nog naar Gasteren gekomen voor een waarneemsessie! Helaas konden Gerard en Ria niet... ☹ We hebben best wel leuk kunnen kijken, als ik me niet vergis hebben we daar ook nog iets over geschreven op het forum.

Al met al toch weer een enerverend jaar, ondanks de pandemie, met vele leuke waarnemingen en nieuwe avonturen in het verschiet. Tot gauw in Assen en een hopelijk beter kijk- en fotoseizoen en waarneemsessies met elkaar!

Mvgr Nils (aka Alnilam van "Sterrenwacht Odoorn")

Weer naar Frankrijk!

Deze zomer kon het weer, naar Frankrijk! Gevaccineerd en de QR-code bij de hand in de telefoon, er is geen beletsel meer. Natuurlijk niet naar die drukke en enge gebieden waar het stampvol zit met 'onveilige' toeristen, maar naar het dunbevolkte en rustige binnenland. Rust en ruimte gaat gepaard met interessante natuur EN interessante sterrenhemels!

Bestemming was de Cevennes waar we een kleine twee weken verbleven op een camping die bekend is vanwege zijn 'Dark Sky'. Het is de plek waar jaarlijks de grote Franse astronomenbijeenkomst 'Nuits de Causses Noir' gehouden wordt rond de nieuwe Maan in augustus. Tot wel honderd Franse amateurastronomen komen er een paar dagen om te genieten van de geweldige sterrenhemel daar.

We zijn daar al enkele keren geweest en 4x daarvan had ik een 30cm Dobson mee en daarmee honderden prachtige waarnemingen kunnen doen. Dit jaar heb ik het wat compacter gehouden en een eenvoudige 15cm newton met een eenvoudige GP-opstelling meegenomen. De weersverwachtingen voor de langere termijn waren 'zo zo' en ik heb zelfs nog flink getwijfeld om een telescoop mee te nemen. Gelukkig heb ik dat wel gedaan!

Meerdere avonden was het helder en heb ik met de 15cm kunnen waarnemen. Eerst was het nog erg koud en erg vochtig. Het vocht was ongekend voor die streek en maakte dat na een uurtje de spullen al flink nat werden. Gelukkig werd het weer beter en werden de heldere avonden minder koud en minder vochtig.

En wat een sterrenhemel zie je dan! Bij het waarnemen bij Gasteren maak ik mezelf altijd wijs dat het hogere deel van de hemel best goed donker is en weinig onderdoet voor 'echte' donkere locaties. Maar dat is niet zo... De Melkweg in de Zwaan, bij Gasteren heel mooi te zien, is daar in de Cevennes veel, veel mooier, helderder en nadrukkelijker te zien. Gewoon bij de tent zittend en naar boven kijkend bleef ik me daarover verbazen, het kan dus nog veel beter dan in Gasteren!

Ik heb eens de telefoon omhoog gehouden en een fotootje gemaakt, gewoon in de hand en 'klik'. Belichtingstijd, nou fractie van een seconde. Op die foto zie je de dikke Melkwegwolken al heel duidelijk, je ziet de heldere plek van de Noord-Amerika nevel en ook de donkere wolken daarbij (LDN 935) kun je op de foto zien!

Zie de foto op de pagina hiernaast. Aardige bijkomstigheid is dat op zo'n foto de rode sterren zich al heel duidelijk laten zien. Voorbeelden daarvan zijn Omicron2 Cyg en Alpha Vul. Het donkere, lege gebied rechtsonder op de foto is boom, je moet daar je tent wel wat onder de bomen neerzetten om beschutting te hebben tegen de brandende zon en de zware onweersbuien met hevige windstoten...

Het is natuurlijk vooral het lage hemeldeel in het zuiden, bij de Boogschutter, waar waargenomen moet worden. Al die prachtige objecten staan daar bijna 10 graden hoger aan de hemel en daarnaast is de hemel daar tot bijna aan de horizon helder en donker. De Melkweg begint op de horizon in het zuiden bij de Boogschutter en loopt door tot in het hemel daar tot bijna aan de horizon helder en donker. De Melkweg begint op de horizon in het zuiden bij de Boogschutter en loopt door tot in het noorden bij Perseus.

Een paar jaar daar en met die omstandigheden waarnemen met de 30cm Dobson die ik toen had, met naast de grote opening ook extreem goede optiek, maakt waarnemen met een 'gewone' Meade 15cm natuurlijk weinig spectaculair.

Ik heb daarom vooral wat gekeken naar en genoten van al die fraaie objecten in en rond de Boogschutter. Ook met een 15cm is dat zeker de moeite waard!

Bob Hogeveen

